

เอกสารประกอบการพิจารณาคัดเลือก
ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน
ดีเด่น ระดับเขต
ปี พ.ศ. 2567

ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนบ้านตาติด
ตำบลโนนผึ้ง อำเภอวารินชำราบ
จังหวัดอุบลราชธานี

บทสรุป

เป้าหมาย

พัฒนาไม้ดอกด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่

ใส่ใจมาตรฐาน

ตามแนวทางศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

ศรช.เครือข่าย หมู่บ้านสตัด ต.โนนผึ้ง

กลุ่มแปลงในหมู่บ้านสตัด
ที่ตั้ง หมู่ ๑ บ้านสตัด
ต.โนนผึ้ง อ.วารินชำราบ

การดำเนินงานกิจกรรม

- ผลิตไม้ดอก มีมาตรฐานรับรอง GAP
- ผลิตสารชีวภัณฑ์
- จัดทำแปลงพยายกรณ์เตือนการระบาดของศัตรูพืช
- สร้างการรับรู้การจัดการศัตรูพืช
- วางแผนการจัดการศัตรูพืช
- รายงานข้อมูลแปลงพยายกรณ์

คณะกรรมการ

ประธาน นางนิต ราษฎร์
รองประธาน นายอำพร อ่างมณี
เหรัญญิก นางบุญญาพร ทาลา
เลขานุการ นางพรทิพย์ สายวรรณ
ผู้ช่วยเลขฯ น.ส.นภัทสรณ แผนะสินธุ์

คำนำ

กรมส่งเสริมการเกษตรมีนโยบายการจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) เพื่อให้เกษตรกรและชุมชนบริหารจัดการศัตรูพืชในพื้นที่ของตนเอง โดยสมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนได้รับการถ่ายทอดความรู้จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและนำความรู้ไปดำเนินการจัดการศัตรูพืชในแปลง เพื่อแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกรจากการระบาดของศัตรูพืชและเป็นศูนย์กลางการพัฒนาเกษตรกร ชุมชน และท้องถิ่น สามารถจัดการศัตรูพืชได้ด้วยตนเองอย่างครบวงจรและยั่งยืน โดยใช้เทคโนโลยีการควบคุมศัตรูพืชที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้มแข็งในอาชีพเกษตรกรรมและรักษาสมดุลของระบบนิเวศทางการเกษตร พร้อมยกระดับคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของเกษตรกรให้ดีขึ้น

ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลโนนผึ้ง อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี เป็นหนึ่งในศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนเครือข่ายของอำเภวารินชำราบ เพื่อส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ในการผลิตไม้ดอกปลอดภัยเพื่อลดการใช้สารเคมี และลดต้นทุนการผลิต ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 โดยดำเนินการภายใต้กลุ่มแปลงใหญ่ไม้ดอก มีบทบาทหน้าที่ในการเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการจัดการศัตรูพืชอย่างถูกต้องและเหมาะสม ตามหลักการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) อีกทั้งยังเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และการให้บริการด้านอารักขาพืชแก่เกษตรกร และบุคคลทั่วไปอีกด้วย

คณะผู้จัดทำ

มีนาคม 2567

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ข้อมูลทั่วไปศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลโนนผึ้ง	1
องค์ประกอบที่ 1 : ความสามารถในการบริหารจัดการ	5
1.1 การแต่งตั้งประธาน คณะกรรมการ	
1.2 การกำหนดข้อตกลง กฎระเบียบ กติการ่วมกัน	
1.3 สถานที่ตั้ง ศจช.	
1.4 ระบบเอกสาร เงินทุนหมุนเวียน การจัดทำบัญชีรายรับ –รายจ่าย	
1.5 ความสามารถในการบริหารจัดการของผู้นำ	
1.6 ความสามารถในการชักผู้นำ และสมาชิกในการขยายผล	
1.7 สวัสดิการที่เอื้อประโยชน์ต่อสมาชิกและสนับสนุนกิจกรรมของชุมชน	
1.8 การร่วมกันวางแผนการผลิตพืช การผลิตและการใช้ปัจจัยการผลิต	
องค์ประกอบที่ 2 : บทบาทหน้าที่และการมีส่วนร่วมของสมาชิก	17
2.1 ความเข้าใจและปฏิบัติตามข้อตกลง กฎระเบียบ กติกา	
2.2 การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการศูนย์	
2.3 การวางแผนดำเนินกิจกรรมร่วมกัน	
2.4 การสร้างระบบเครือข่ายการเฝ้าระวังการระบาดของศัตรูพืช	
2.5 การผลิตขยายชีวภัณฑ์ที่มีคุณภาพ และการให้บริการชุมชน	
2.6 ความสามารถในการพัฒนาตนเองและการถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลภายนอก	
2.7 การเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ (ด้านอารักขาพืช) สามารถเป็นแหล่งศึกษาดูงาน	
2.8 การเชื่อมโยงและประสานงาน	
องค์ประกอบที่ 3 : การทำการเกษตรใส่ใจสิ่งแวดล้อม	27
องค์ประกอบที่ 4 : ความคิดริเริ่ม การเรียนรู้และการปรับใช้เทคโนโลยี	34
องค์ประกอบที่ 5 : ความมั่นคงและความยั่งยืน	38
ภาคผนวก	

เอกสารเพื่อประกอบการพิจารณาศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนดีเด่น ปี 2567

ข้อมูลทั่วไปศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลโนนผึ้ง

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 ลักษณะภูมิประเทศ

บ้านตาตืด หมู่ 3 มีพื้นที่ประมาณ 1,516 ไร่ ประชากรทั้งหมด 976 คน 286 ครัวเรือน ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตร ได้แก่ ทำนา ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงปลา และปลูกพืชหลังนา เป็นรายได้เสริม มีหนองน้ำสาธารณะ 1 แห่ง คือ หนองหัวลิง ทุกครัวเรือนใช้น้ำบาดาล ของตนเอง มีวัด และสำนักสงฆ์ ตั้งอยู่บ้านตาตืด 1 แห่ง

ทิศเหนือ ติดกับบ้านจั่น หมู่ 11

ทิศใต้ ติดกับบ้านผึ้งตก หมู่ 4

ทิศตะวันออก ติดกับบ้านกลาง หมู่ 8

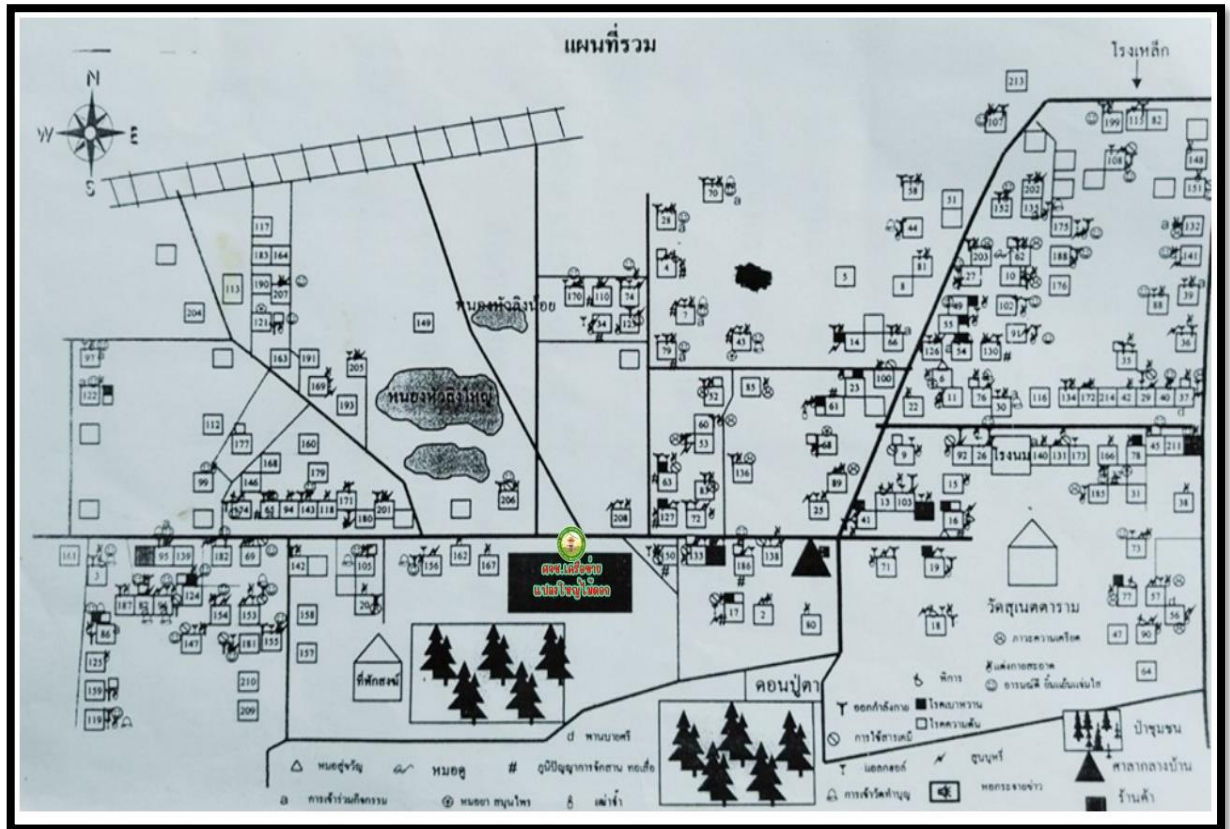
ทิศตะวันตก ติดกับบ้านสถานี หมู่ 4 ตำบลบึงหวาย

เส้นทางคมนาคม

บ้านตาตืด หมู่ 3 ระหว่างอำเภอวารินชำราบถึงบ้านตาตืดใช้เส้นทาง ถนนวาริน-ศรีสะเกษ ประมาณ 12 กิโลเมตร ใช้ระยะเวลาในการเดินทางจากหมู่บ้านไปอำเภอวารินชำราบ 20-30 นาที

ภาพ แสดงแผนผังที่ตั้งหมู่บ้านตาตืด

ภาพ แสดงผังหมู่บ้านตาตด

1.2 ข้อมูลประชากร อาชีพ รายได้ กลุ่มองค์กร การศึกษา/ศาสนา สาธารณสุข สาธารณูปโภค และโครงสร้างพื้นฐาน

จำนวนครัวเรือน 286 ครัวเรือน

มีประชากร 976 คน

- เพศชาย 490 คน
- เพศหญิง 486 คน

อาชีพ

- อาชีพหลักของชาวบ้านตาตดทำการเกษตร จำนวน 96 ครัวเรือน
- อาชีพเสริมปลูกพืชฤดูแล้ง รับจ้าง จำนวน 75 ครัวเรือน
- รับจ้างทั่วไป จำนวน 15 ครัวเรือน
- ค้าขาย จำนวน 10 ครัวเรือน
- รับราชการ จำนวน 8 ครัวเรือน

ข้อมูลกลุ่มองค์กรในหมู่บ้าน

1. สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์	จำนวน 45 ครอบครัว
2. สมาชิกกลุ่มร้านค้าชุมชน	จำนวน 110 ครอบครัว
3. สมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่	จำนวน 40 ครอบครัว

2.ความคิดริเริ่ม

บ้านตาติด หมู่ 3 ตำบลโนนผึ้ง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี เป็นหมู่บ้านที่ผลิตดอกไม้สดมากที่สุดในจังหวัดอุบลราชธานี โดยการรวมกลุ่มกันประมาณ 42 ครอบครัวจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน ขึ้นเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2559 เพื่อมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่ม ร่วมกันซื้อปัจจัยการผลิต ร่วมกันขายเพื่อสร้างอำนาจต่อรองทางการตลาด โดยสามารถผลิตดอกไม้สดได้หลายสายพันธุ์หลักๆ คือดอกเบญจมาศ ประมาณ 70% ดอกคัตเตอร์ มากาเร็ต ประมาณ 20% ดาวเรือง 10% โดยมีการจัดจำหน่าย และขายส่งตามตลาดไม้ดอกต่างๆ ในภาคอีสานตอนล่าง โดยในปี 2561 ได้มีการเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ พื้นที่เข้าร่วมโครงการ 104.75 ไร่ สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการ 40 ราย โดยมีการบริหารจัดการกลุ่มในรูปแบบแปลงใหญ่ เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต แต่มีผลผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด โดยเฉพาะช่วงสภาพอากาศที่มีการเปลี่ยนแปลงในช่วงฤดูร้อนและฤดูฝนซึ่งเป็นสาเหตุของปัญหาหลักในการผลิตคือ มีการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช ส่งผลกระทบต่อผลผลิตไม้ดอกโดยเฉพาะคุณภาพและปริมาณที่ลดลงและแม้ว่าจะมีการผลิตไม้ดอกนอกฤดูก็ตามคุณภาพก็ไม่ได้ตามความต้องการของตลาด ทำให้มีการใช้สารเคมีเข้ามาช่วยในการควบคุมโรคและแมลงดังกล่าว และส่งผลกระทบต่อสุขภาพของเกษตรกรและมีเพิ่มต้นทุนในการผลิต

ด้วยเหตุนี้จึงทำให้มีแนวคิดในการผลิตไม้ดอกปลอดภัย โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการยกระดับกลุ่มแปลงใหญ่ไม้ดอกสู่การพัฒนาชุมชนที่มีสุขภาพดี มีความปลอดภัยจากการใช้สารเคมี รวมทั้งการหาแนวทางการลดต้นทุนเพิ่มผลผลิตและแก้ไขปัญหาการจัดการศัตรูพืชในชุมชน จึงได้จัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน มีสถานะเป็นศูนย์เครือข่าย เข้ามาเป็นกลไกในการขับเคลื่อนกิจกรรมดังกล่าวและได้รับการสนับสนุนงบประมาณ

จากกรมส่งเสริมการเกษตรโดยสำนักงานเกษตรจังหวัดอุบลราชธานีและสำนักงานเกษตรอำเภอวารินชำราบ จัดกิจกรรมจัดกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรพัฒนา ศจช. ต้นแบบด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและให้คำแนะนำในการจัดการศัตรูพืชตามหลักการผสมผสาน ดำเนินการภายใต้กลุ่มแปลงใหญ่ไม้ดอก

ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) บ้านตาตึด หมู่ 3 ตำบลโนนผึ้ง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี เป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านการบริหารจัดการศัตรูพืชของชุมชน ดูแลและจัดการศัตรูพืชในไม้ดอกไม้ประดับเป็นหลัก โดยใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อบริหารจัดการศัตรูพืชได้ด้วยตนเองอย่างครบวงจรและยั่งยืน การจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนขึ้นในพื้นที่เพื่อป้องกัน ติดตาม รายงาน และแจ้งเตือนการระบาดของศัตรูพืชให้เกษตรกรในชุมชน และเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอทราบเพื่อหาแนวทางช่วยเหลือให้ทันทั่วถึง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นศูนย์กลางการพัฒนาสมาชิกศูนย์ให้มีความรู้สามารถจัดการศัตรูพืชได้ด้วยตนเอง
2. เพื่อให้สมาชิกศูนย์สามารถผลิตเชื้อจุลินทรีย์ใช้ควบคุมศัตรูพืชได้ด้วยตนเอง
3. เพื่อให้สมาชิกศูนย์สามารถดำเนินการป้องกันและสามารถรับมือกับภัยด้านศัตรูพืช ที่สร้างความเสียหายให้กับผลผลิตทางการเกษตร
4. เพื่อให้บริการความรู้ด้านการเกษตรแก่เกษตรกรและชุมชนที่สนใจ

บทบาทภารกิจ

1. สำรวจและติดตามสถานการณ์ของศัตรูพืช
2. รายงานการระบาดของศัตรูพืช
3. เรียนรู้ชนิดของศัตรูพืชและศัตรูธรรมชาติและเทคโนโลยีการบริหารจัดการศัตรูพืช
4. เตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช
5. ถ่ายทอดความรู้ด้านการบริหารจัดการศัตรูพืช ที่เกษตรกรใกล้เคียง
6. ผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและสารธรรมชาติจากพืชใช้ควบคุมศัตรูพืชทดแทนการใช้สารเคมี

1.1 มีการแต่งตั้งประธาน คณะกรรมการในตำแหน่งต่าง ๆ โดยการคัดเลือกหรือเลือกตั้ง และสมาชิกให้ความเห็นชอบ รวมถึงมีการแบ่งบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของสมาชิกที่ชัดเจน

- คณะกรรมการบริหารศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน มีคำสั่ง หรือมติที่ประชุม แต่งตั้งประธาน และคณะกรรมการเป็นลายลักษณ์อักษร และกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน

- มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของสมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.เครือข่าย) ตำบลโนนผึ้ง

1. วางแผนการปฏิบัติงาน วางแผนการผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์ให้เหมาะสมกับพืชและช่วงเวลาของโรคระบาด เตรียมความพร้อมรับมือกับโรคระบาดของพืช
2. วางแผนการอบรมและนัดหมายสมาชิกเข้าร่วมอบรมความรู้ด้านต่าง ๆ กับหน่วยงานราชการ
3. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อปรึกษาขอคำแนะนำด้านการเกษตร
4. เสนอโครงการเพื่อขอรับงบประมาณในการผลิตสารชีวภัณฑ์จากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล
5. สำรวจ ติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชทุกสัปดาห์ และรายงานข้อมูลการสำรวจแปลงติดตามสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืช ให้กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ประจำตำบลทราบ
6. ประสานสมาชิกกลุ่มในการนัดประชุมเพื่อติดตามแปลงพยากรณ์การระบาดของศัตรูพืช
7. เฝ้าระวัง ประชาสัมพันธ์เตือนการระบาด เมื่อพบการระบาดของศัตรูพืชให้กับสมาชิกในกลุ่ม และเกษตรกรในชุมชนได้ทราบ
8. เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรในชุมชน หรือบุคคลที่สนใจ
9. ให้คำแนะนำปรึกษาแก่เกษตรกรที่สนใจด้านการจัดการศัตรูพืช และด้านการเกษตรอื่น ๆ
10. ขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

1. คณะกรรมการฝ่ายบริหาร

- 1.1 นางนิต ราษฎร์ ประธาน
- 1.2 นายอำพร อ่างมณี รองประธาน

มีหน้าที่

- วางแผนการอบรมและนัดหมายสมาชิกเข้าร่วมอบรมความรู้ด้านต่าง ๆ กับหน่วยงานราชการ
- ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อปรึกษาขอคำแนะนำด้านการเกษตร
- มีอำนาจบริหารจัดการกลุ่ม

2. คณะกรรมการฝ่ายตรวจสอบ

- 2.1 นางคำไหล พิมพ่วงค์
- 2.2 นางบุญญาพร ทาลา

มีหน้าที่

- ตรวจสอบวัสดุ อุปกรณ์ในการผลิตชีวภัณฑ์
- ตรวจสอบคุณภาพชีวภัณฑ์

3. คณะกรรมการฝ่ายผลิตสารชีวภัณฑ์ / ปุ๋ยหมัก และจำหน่าย

- 3.1 นางสาวกัญญา อินทะพันธ์
- 3.2 นางสาวหนูแดง แก้วมุกดา
- 3.3 นางสาวกรรณิการ์ สมนึก

มีหน้าที่

- วางแผนการปฏิบัติงาน วางแผนการผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์ให้เหมาะสมกับพืชและช่วงเวลาของโรคระบาด เตรียมความพร้อมรับมือกับโรคระบาดของพืช
- เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ในการผลิต
- ประสานสมาชิกร่วมกันผลิตขยายชีวภัณฑ์
- แจกจ่ายให้กับสมาชิกและจำหน่ายให้กับผู้ที่สนใจ

4. คณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์

4.1 นางพรทิพย์ สายวรรณ

4.2 นางสาวสุธิดา แก้วมุกดา

มีหน้าที่

- มีบทบาทหน้าที่ในการติดต่อประชาสัมพันธ์กับหน่วยงานต่าง ๆ
- ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลโนนผึ้ง
- ประชาสัมพันธ์เตือนการระบาด เมื่อพบการระบาดของศัตรูพืชให้กับสมาชิกในกลุ่ม และเกษตรกรในชุมชนได้ทราบ

5. คณะกรรมการฝ่ายจัดแปลงพยายกรณ์ และแปลงเรียนรู้

5.1 นางนิต รัตรี

5.2 นางสาวนภัสวรรณ เมณะสินธุ์

มีหน้าที่

- ประสานสมาชิกกลุ่มในการนัดประชุมเพื่อติดตามแปลงพยายกรณ์การระบาดของศัตรูพืช
- สำรวจ ติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชทุกสัปดาห์ และรายงานข้อมูลการสำรวจแปลงติดตามสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืช ให้กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลทราบ

1.2 มีการกำหนดข้อตกลง กฎระเบียบ กติการ่วมกัน

1. มีการประชุมทุกเดือน โดยสมาชิกต้องเข้าร่วมประชุมทุกครั้งที่มีการนัดหมาย แต่หากมีเหตุให้มาสามารถร่วมประชุมได้ให้แจ้งคณะกรรมการทราบล่วงหน้า
2. มีการดำเนินกิจกรรมการผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มา เชื้อราบีวเวอร์เรีย การผลิตปุ๋ยหมัก การผลิตน้ำหมักชีวภาพ ฯ
3. มีการสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอทุกสัปดาห์
4. มีการจัดทำแปลงพยากรณ์
5. รายงานการระบาดและแจ้งเตือน
6. มีการติดตามหรือตรวจแปลงของสมาชิกในกลุ่มอย่างต่อเนื่อง (2-3 เดือน/ครั้ง)
7. มีการระดมทุนเพื่อดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม ทุนละ 100 บาท

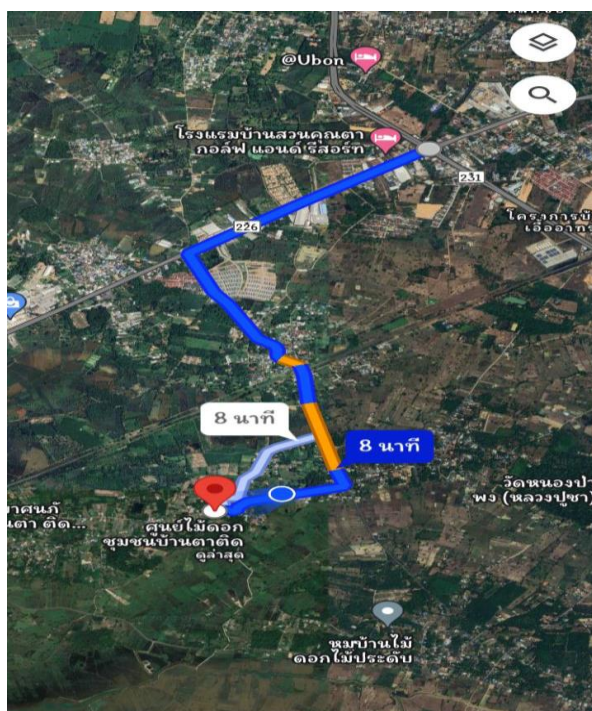
1.3 สถานที่ตั้ง ศจช. เป็นจุดศูนย์กลางการดำเนินกิจกรรม มีวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนรู้ และมีความพร้อมในการให้บริการทางการเกษตร (ด้านอารักขาพืช)

- สถานที่ที่ตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ตั้งอยู่ในแหล่งชุมชนหรือบริเวณที่มีการคมนาคมสะดวก ขนาดพื้นที่มีความเหมาะสม สามารถรองรับจำนวนสมาชิกทั้งหมดที่มาร่วมทำกิจกรรมได้

ชื่อศูนย์ : ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน แปลงใหญ่ไม้ดอก หมู่ 3 ตำบลโนนผึ้ง

สินค้าหลัก : ไม้ดอก (เบญจมาศ)

สถานที่ตั้ง : บ้านตาตืด หมู่ที่ 3 ตำบลโนนผึ้ง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

แสดงที่ตั้ง และพิกัดศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน บ้านตาตืด หมู่ที่ 3

ตำบลโนนผึ้ง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พิกัดที่ตั้ง $x=478699$ $Y=1675555$

ที่ทำการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนแปลงใหญ่ไม้ดอก หมู่ 3 ตำบลโนนผึ้ง (google map)

สถานที่จัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

บ้านตาตืด หมู่ที่ 3 ตำบลโนนผึ้ง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

1. มีสถานที่ที่พอสำหรับการพบปะกันของสมาชิก จำนวน 40 คน
2. มีพื้นที่สำหรับจัดทำกิจกรรมผลิตขยายชีวภัณฑ์และสารธรรมชาติจากพืชตลอดจนที่เก็บวัสดุอุปกรณ์
3. มีสถานที่ที่เป็นศูนย์กลางที่สมาชิกสามารถเดินทางได้สะดวก
4. เป็นสถานที่ที่อยู่ติดกับแปลงเรียนรู้เพราะสมาชิกจะต้องมีการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง

- มีอุปกรณ์ที่สำคัญสำหรับใช้ในการดำเนินกิจกรรมของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (อุปกรณ์สำนักงาน, อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตชีวภัณฑ์และแมลงศัตรูธรรมชาติ) ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานเกษตรอำเภอวารินชำราบและการจัดหาของสมาชิกศจช. เพื่อใช้ในการจัดเก็บข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงาน สรุปงานต่างๆ อุปกรณ์สำนักงานและวัสดุอุปกรณ์ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เครื่องเสียง ไมค์ พัดลม แฟ้มเก็บเอกสาร สมุดบันทึก ปากกา

- สถานที่สำหรับการผลิตขยายชีวภัณฑ์ และแมลงศัตรูธรรมชาติ

มีสถานที่สำหรับการผลิตขยายที่เหมาะสม สะอาด และมีการป้องกันการปนเปื้อน มีการประชุมวางแผนในการจัดหาอุปกรณ์สำคัญสำหรับผลิตขยายชีวภัณฑ์ และหรือแมลงศัตรูธรรมชาติ เพียงพอต่อการขยาย โดยอุปกรณ์สำหรับผลิต ขยายชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช มีดังนี้

1. หัวเชื้อชีวภัณฑ์ ชนิดต่างๆ เช่น ไตรโคเดอร์มา บิวเวอเรีย บาซิลลัส ซับทิลิส หรือบีเอส บีที
2. แอลกอฮอล์ 70 %
3. หม้อหุงข้าวไฟฟ้า, ทัพพีตักข้าว

4. ถูพลาสติก, หนัวยางวงขนาดเล็ก
5. เครื่องขังชนิดเข็มหมุด
6. ที่พ่นสเปรย์แอลกอฮอล์
7. ข้าวสาร
8. โต๊ะ, ชั้นวางสารชีวภัณฑ์
9. ถังพลาสติก

ห้องผลิตขยายชีวภัณฑ์และตู้เย็นสำหรับเก็บหัวเชื้อ พร้อมให้บริการทางการเกษตร

1.4 มีระบบเอกสารสามารถตรวจสอบได้ พิจารณาจากรายงาน/บันทึกการประชุม เงินทุนหมุนเวียน การจัดทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย การจัดสรรผลประโยชน์ให้กับสมาชิก

- มีเอกสารวิชาการ สื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เช่น โปสเตอร์ แผ่นพับ
- มีเอกสารและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้

เอกสารวิชาการสำหรับเผยแพร่และให้บริการ

1. แผ่นพับ เช่น ไตรโคโรเดอร์มา บิวเวอร์เรีย ฯลฯ
 2. โปสเตอร์/องค์ความรู้ เช่น โรคและแมลง ระบบนิเวศ
- กลุ่มมีจุดจำหน่ายสินค้าเป็นของตัวเอง
 - รายได้ของกลุ่ม
 - มีกองทุนหมุนเวียน

- ได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิตสารชีวภัณฑ์จากสำนักงานเกษตรจังหวัดอุบลราชธานี สำนักงานเกษตร

อำเภอวารินชำราบ และหน่วยงานภาคีอื่น ๆ

- สมาชิกมีสารชีวภัณฑ์ในการผลิตพืชตลอดฤดูกาลผลิต

1.5 ผู้นำมีความสามารถในการบริหารจัดการ มีความเสียสละ มีจิตอาสา เป็นที่ยอมรับของสมาชิกทุกคน

กรรมการและคณะบริหารมีความสามารถในการบริหารจัดการจนสามารถนำพากลุ่มประสบผลสำเร็จ นางนิต ราษฎร์ ประธานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน หมู่ 3 ตำบลโนนผึ้ง เป็นผู้นำที่มีความสามารถในการบริหารจัดการ เป็นผู้เชี่ยวชาญในการปลูกไม้ดอก และเป็นผู้นำในการทำโครงการเพื่อขอสนับสนุนด้านความรู้ ปัจจัยการผลิต ตลอดจนการเงินทุนจากสถาบันต่าง ๆ

- เป็นวิทยากรด้านการเกษตรให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ
- เป็นผู้มีความสามารถด้านการผลิตขยายและใช้สารชีวภัณฑ์
- สามารถประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน
- มีวิสัยทัศน์ก้าวไกล มีความเป็นผู้นำสูง วางนโยบายและแผนการดำเนินงานของกลุ่ม ส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกของกลุ่มปฏิบัติตามนโยบาย แนวทาง หรือแผนปฏิบัติงานของกลุ่มตามข้อกำหนดของกลุ่ม หรือข้อกำหนดอื่น ๆ
- เป็นผู้มิจิตอาสา และเป็นที่ยอมรับของสมาชิก

นางสาวนภัสวรรณ เมณะสินธุ์ เป็นหนึ่งในสมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ที่มีบทบาทในการถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืช โดยผ่านการอบรมหมอพืชชุมชนของกรมส่งเสริมการเกษตร ปี 2566 หลักสูตรที่ 1 หมอพืชชุมชน และหลักสูตรที่ 2 เสริมทักษะหมอพืชชุมชน เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการดำเนินกิจกรรมด้านการเกษตรจนเป็นที่ประจักษ์ ซึ่งผลงานดังกล่าวที่ช่วยขับเคลื่อนงานบริหารศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน และด้านการผลิตพืช เป็นตัวแทนกลุ่มเข้าร่วมศึกษาดูงานการยกระดับมาตรฐานและมูลค่าสินค้าเกษตร ณ ประเทศ

เนเธอร์แลนด์ ระหว่างวันที่ 27 เมษายน -2 พฤษภาคม 2567 สนับสนุนโดย ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
การเกษตรและเข้าร่วมศึกษาดูงาน ณ ประเทศเยอรมัน กับโครงการ ไทย เยอรมัน

1.6 ผู้นำและสมาชิกมีความสามารถในการชักจูง โน้มน้าว ขยายผลให้เกษตรกรอื่น ๆ สนใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกศูนย์

เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียน นักศึกษา และผู้ที่สนใจเข้ามาเรียนรู้งานด้านอารักขาพืช ได้แก่

- ศึกษาดูงานกระบวนการผลิตสารชีวภัณฑ์
- กิจกรรมแปลงสาธิต/แปลงพยาน
- กิจกรรมการทำปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยอินทรีย์
- เข้าร่วมกิจกรรมอบรม/เรียนรู้กระบวนการโรงเรียนเกษตรกร

เพื่อปลูกฝังให้คนรุ่นใหม่พัฒนาเป็น Young Smart Farmer มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรม ที่มีความสนใจเรียนรู้การทำเกษตร ได้เข้ามาเรียนรู้กระบวนการทำงานในรูปแบบกลุ่ม รู้จักการบริหารจัดการกลุ่ม การแก้ปัญหา การเรียนรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ด้านการเกษตร และยังสามารถสร้างอาชีพ สร้างรายได้เสริมแก่ครอบครัวได้

1.7 มีสวัสดิการที่เอื้อประโยชน์ต่อสมาชิกและสนับสนุนกิจกรรมของชุมชน

- กลุ่มสามารถสร้างงานให้กับสมาชิกและชุมชน โดยการสร้างอาชีพเสริมให้กับสมาชิกในชุมชน ในกระบวนการผลิตสารชีวภัณฑ์ น้ำหมัก ปุ๋ยหมัก รวมทั้งต่อยอดองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้กับสมาชิกของกลุ่ม
- มีส่วนร่วมกับส่วนราชการ และภาคเอกชน โดยร่วมจัดนิทรรศการและนำผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ของกลุ่มสนับสนุน เป็นของรางวัล
- ร่วมกิจกรรมจิตอาสากิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง

1.8 มีการร่วมกันวางแผนการผลิตพืช การผลิตและการใช้ปัจจัยการผลิต (เช่น ชีวภัณฑ์) รวมถึงการตลาด โดยพิจารณาจากการจัดทำแผน หรือการจัดบันทึกการผลิตพืช/ชีวภัณฑ์ การรับ-จ่ายปัจจัยการผลิต ฯลฯ

สมาชิกมีการวางแผนการผลิตชีวภัณฑ์ที่สอดคล้องกับการผลิตพืชในแต่ละระยะการเจริญเติบโตของพืชและสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืช โดยได้จากการร่วมประชุมหารือกันของสมาชิก ศจช. และมีการบันทึกผลเป็นลายลักษณ์อักษร

- วางแผนการปลูกและการผลิตยอดพันธุ์เบญจมาศปลอดโรค
- วางแผนการผลิตปุ๋ยหมัก น้ำหมัก และสารชีวภัณฑ์เพื่อใช้ภายในแปลง
- มีการสำรวจตรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอทุกสัปดาห์
- การใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชในแปลง
- การกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน
- มีการผลิตชีวภัณฑ์ไว้ใช้ประจำแปลงทุกคน

ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนแปลงใหญ่ไม้ดอก ตำบลโนนผึ้ง มีสมาชิกเกษตรกรผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรหมอพืชชุมชนของกรมส่งเสริมการเกษตร ทำให้มีความรู้และความสามารถด้านการวินิจฉัยและจัดการศัตรูพืช

เบื้องต้น โดยเฉพาะศัตรูพืชสำคัญของพืชเศรษฐกิจในพื้นที่ มีบทบาทสำคัญในการเป็นเครือข่ายสนับสนุนการดำเนินงาน

คลินิกพืชและที่เกี่ยวข้องระหว่างเจ้าหน้าที่หมอพืชหรือนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรกับเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อให้การบริการด้านอารักขาพืชครอบคลุมเชื่อมโยงในทุกพื้นที่

แผนการผลิตของสมาชิกกลุ่มในฤดู
(ช่วงการออกดอก พุศศิกายน พ.ศ. 2566 - เมษายน พ.ศ. 2567)

	สิงหาคม	กันยายน	ตุลาคม	พฤศจิกายน	ธันวาคม	มกราคม	กุมภาพันธ์	มีนาคม	เมษายน		
นายรณภพ เส็นธรรม	1 ไร่	1 ไร่	2 ไร่	2 ไร่							
นายฉัตร ฉ่างมณี		1 ไร่		2 ไร่		2 ไร่					
นางนิต รัตวี	2 งาน		2 งาน		2 งาน						
นางพรทิพย์ สาธวรรณ์	1 งาน			1 งาน							
นางสาวนภัสวรรณ เมณะสินธุ์		1 ไร่		1 งาน	1 ไร่	1 งาน					
นางบุญญาพร ทาลา	1 ไร่		1 ไร่	1 งาน		1 ไร่					
นางคำไพล พิมพ์วงศ์		2 งาน		1 ไร่	2 งาน		1 งาน				
นางหนูแดง สารณพัฒน์		2 งาน	1 ไร่	1 งาน	1 ไร่	1 งาน					
นางกมลศรี วามะสิงห์		2 งาน		2 งาน	2 งาน	2 งาน					
นางเมตตา โลมาการ	1 งาน	1 งาน			2 งาน	1 งาน					
นางบุญญา สารมูล	1 งาน	1 งาน	1 งาน	1 งาน							
นางวาสนา สารมูล		1 งาน		1 งาน		1 งาน	1 งาน				
นางสาวประไพ แก้วมุกดา		2 งาน			1 ไร่						
นางขวัญใจ พรหมเกตุ			2 งาน		2 งาน						
นางรัชณี สารมูล	1 งาน			2 งาน		2 งาน					
นางศรีบุญญา พิมพ์วงศ์	1 งาน		1 งาน		1 งาน		2 งาน				
นางสาวพรทิพย์ สิงห์สิงห์	1 งาน	1 งาน		1 งาน		1 งาน					
นายวิภพ ขามอุทา	2 งาน	2 งาน		2 ไร่			1 งาน				
นางสาวไพโรจน์ บิลชัย	1 ไร่		1 ไร่	1 ไร่		1 งาน					
นางสาวนิมิตา อินทะพันธ์		1 ไร่	1 งาน	1 งาน	1.5 ไร่			1 งาน			
นางสาวกัญญา อินทะพันธ์	1 ไร่	1 งาน	1 ไร่	1 ไร่	1 งาน			1 งาน			
นางบุญมี ปิณฑากวณ		1 งาน			1 งาน			1 งาน			
นางสุธิดา แก้วมุกดา	1 งาน	1 งาน		1 งาน		1 งาน					
นางสาวแพร สมนึก	1 ไร่		1 ไร่		1 ไร่	1 ไร่					
นางสาวกรรณิการ์ สมนึก		1 ไร่			1 ไร่		2 งาน				
นางสาวสิทธาพร ประทุมมา		1 งาน		1 งาน		1 งาน					
นางหนูกร แก้วมุกดา	2 งาน		2 งาน		2 งาน						
นางฉวีศ สภาการ			1 งาน		1 งาน	1 งาน					
นายภคิต เอกจิต		1 งาน			1 งาน		1 งาน				
นางสาวประไพพร ศรีฉยพรม	2 งาน	1 ไร่	1 ไร่	2 งาน		1 ไร่	2 งาน				
นายประเสริฐ ประทุมมา		1 งาน		1 งาน		1 งาน					นายฉัตร
นายเสนาจิตร์ นระการ	1 ไร่		1 ไร่		1 ไร่		1 ไร่				ศิริเดช
นายมนตรี พิมพ์วงศ์		2 งาน		2 งาน		1 งาน					
นางทองมา ขามอุทา	1 งาน	1 งาน	1 งาน	1 ไร่	1 ไร่	1 งาน	1 งาน				
นางคำ เชื้อชม			2 งาน		2 งาน		1 งาน	*มีนาคม-เมษายน เป็นก			
					พื้นที่รวม	104 ไร่					

2.1 การสร้างความเข้าใจและปฏิบัติตามข้อตกลง กฎระเบียบ กติกาที่ได้ตกลงร่วมกันไว้ รวมถึงระเบียบข้อบังคับทางกฎหมาย และมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองในการพัฒนาศูนย์ฯ ได้

การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

คณะกรรมการบริหารศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนแปลงใหญ่ไม้ดอก หมู่ 3 ตำบลโนนผึ้ง มีการเข้าร่วมประชุมและร่วมดำเนินกิจกรรมทุกครั้ง มีการประชุมทุกเดือน โดยทำหน้าที่เป็นผู้นำและสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของ ศจช. โดยการประชุมกลุ่มเดือนละ 1 ครั้ง พร้อมจดบันทึกการทำกิจกรรมสำคัญ เช่น

- 1) ชี้แจงนโยบายจากรัฐ และวางแผนการขับเคลื่อนการดำเนินงานของ ศจช.
- 2) วางแผนการจัดทำสารชีวภัณฑ์ในแต่ละช่วงการผลิต
- 3) การประสานงาน การรายงาน และการจัดทำข้อมูลด้านการจัดการศัตรูพืช
- 4) สมาชิกมีการออมเงิน 200 บาท/เดือน

2.2 การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการศูนย์

สมาชิกมีการเสนอความคิดเห็นในการที่ประชุมในแต่ละครั้งในกิจกรรมการบริหารจัดการศูนย์ฯ ได้แก่

- 1) การตัดสินใจในการบริหารจัดการแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชในแปลงพยากรณ์ของกลุ่ม
- 2) การวางแผนและเสนอโครงการเพื่อการพัฒนาศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน
- 3) การวางแผนการผลิตสารชีวภัณฑ์ และการผลิตปุ๋ยน้ำหมักไล่แมลง เพื่อใช้ในกิจกรรมการผลิต
- 4) การบริหารจัดการเงินกองทุนเพื่อใช้ในการพัฒนาศูนย์ด้านการบริหารจัดการศัตรูพืช

2.3 ประชุมร่วมกันตามที่นัดหมายอย่างต่อเนื่อง พิจารณาจากจำนวนสมาชิกที่เข้าร่วมประชุมจำนวนครั้งในการเข้าร่วมประชุม รายงาน/บันทึกการประชุม ผลที่เกิดขึ้นจากการประชุม

การมีส่วนร่วมของสมาชิก ศจช. : สมาชิกมีการพบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ร่วมทำกิจกรรม และมีการร่วมประชุมวางแผนการจัดการศัตรูพืช พร้อมทั้งจัดบันทึกการทำกิจกรรมที่สำคัญ เช่น

- 1) การวางแผนการผลิตพืช (ตั้งแต่การปลูกจนถึงการเก็บเกี่ยว)
- 2) สำรวจติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชในแปลงพยากรณ์ และแปลงเกษตรกร (แปลงของตนเอง)
- 3) ร่วมวิเคราะห์ปัญหาศัตรูพืชและหาแนวทางการแก้ไขปัญหา
- 4) สมาชิกร่วมกันผลิต ขยายชีวภัณฑ์ และแมลงศัตรูธรรมชาติ
- 5) ถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืช

ผลที่เกิดขึ้นจากการประชุม : สมาชิกร่วมกันกำหนดกฎกติกาเพื่อถือปฏิบัติร่วมกัน เช่น พิจารณาจากรายงาน/บันทึกการประชุม เป็นต้นการดำเนินงานของศูนย์ฯ

- 1) ประชุมคณะกรรมการศูนย์ฯ เพื่อวางแผนการปฏิบัติงานของศูนย์ฯ เดือนละ 1 ครั้ง
- 2) จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเพิ่มทักษะด้านการตรวจวินิจฉัยศัตรูพืช ศัตรูธรรมชาติ เพื่อให้คณะกรรมการและสมาชิกมีความรู้และทักษะในการตรวจวินิจฉัยศัตรูพืช ศัตรูธรรมชาติเบื้องต้นสามารถจำแนกชนิดของโรค แมลงศัตรูพืช และศัตรูธรรมชาติที่สำคัญได้
- 3) ศูนย์มีการสำรวจ ติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช อย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์ เพื่อสังเกตการณ์ เจริญเติบโตของพืช ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากศัตรูพืชรวมทั้งองค์ประกอบอื่นในระบบนิเวศ
- 4) คณะกรรมการศูนย์ฯและสมาชิก เป็นผู้ชำนาญในการบริหารจัดการศัตรูพืชและศัตรูธรรมชาติ สามารถแจ้งเตือนการระบาดของศัตรูพืชชุมชนให้สมาชิก ประชาชนทั่วไปและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลอย่างสม่ำเสมอ โดยมีการรายงานสถานการณ์ศัตรูพืชตามแบบฟอร์ม
- 5) รายงานสถานการณ์ศัตรูพืชเป็นเอกสารตามแบบฟอร์มการสำรวจศัตรูพืชส่งให้สำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่ทราบ เพื่อบันทึกข้อมูลการสำรวจลงในระบบของกรมส่งเสริมการเกษตร โดยรายงานสถานการณ์ศัตรูพืชเป็นธงสัญลักษณ์ ณ แปลงติดตามสถานการณ์ของศูนย์ฯ ดังนี้
 - หากไม่พบการทำลายของศัตรูพืช หรือวิเคราะห์สถานการณ์แล้วไม่มีแนวโน้มเกิดการระบาด จะใช้ธงสีเขียวปักไว้ด้านหน้าแปลงฯ
 - หากเริ่มพบศัตรูพืชเข้าทำลายแปลงและมีศัตรูธรรมชาติมีน้อยจะใช้ธงสีเหลืองปักไว้ด้านหน้าแปลงฯ เพื่อให้สมาชิกและเกษตรกรเฝ้าระวังการระบาด
 - หากพบศัตรูพืชทำลายพืชจำนวนมาก ศัตรูธรรมชาติมีน้อย สภาพอากาศเหมาะแก่การแพร่กระจายของศัตรูพืช มีแนวโน้มสูงที่จะเกิดการระบาด จะใช้ธงสีแดงปักไว้ตรงหน้าแปลงฯ
 - รายงานสถานการณ์ศัตรูพืชผ่านสื่อต่างๆ ได้แก่ แจ้งเตือน/ประชาสัมพันธ์ผ่านหอกระจายข่าวหมู่บ้าน การประชุมหมู่บ้าน เฟสบุ๊ก ไลน์กลุ่ม ฯลฯ

2.4 ร่วมกันวางแผนการดำเนินกิจกรรม และแก้ไขปัญหาศัตรูพืชของสมาชิกและชุมชน

แนวทางการพัฒนาศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนแปลงใหญ่ไม้ดอก หมู่ 3 ตำบลโนนผึ้ง

1. เป็นศูนย์จัดการศัตรูพืชต้นแบบในการศึกษาดูงาน
2. จัดตั้งแปลงพยายกรณ์พืชเศรษฐกิจในพื้นที่ เช่น ข้าว พืชผัก ไม้ดอก
3. จัดกระบวนการเรียนรู้การจัดการศัตรูพืชให้แก่สมาชิกและเกษตรกรในพื้นที่ผ่านโครงการและกิจกรรม

ของภาครัฐและเอกชน

4. สมาชิกกลุ่มร่วมกันวางแผนตัดสินใจการบริหารจัดการศัตรูพืชในแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช
6. จัดทำปฏิทินการระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนแจ้งเตือนชาวสารการระบาดและประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ

เพื่อให้เกษตรกรได้รับทราบและปฏิบัติตามแนวทางการจัดการศัตรูพืช

แผนการพัฒนาศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

1. ผลิตและขยายสารชีวภัณฑ์ ได้แก่ ไตรโคเดอร์มา บาซิลลัส ซับทีลีส (Bs) บาซิลลัส ทูริงเยนซิส (BT) น้ำหมักสมุนไพรไล่แมลง จุลินทรีย์แบคทีเรีย (bacball)

2. ผลิตพืชปลอดภัย

- ผลิตไม้ดอก GAP
- ผลิตผักอินทรีย์

แผนการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

1. แผนการประชุม/จัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เดือนละ 1 ครั้ง
2. แผนการปลูกพืชและเตือนการระบาดของศัตรูพืช ดังนี้
 - จัดทำปฏิทินการปลูกพืชชนิดต่าง ๆ ที่สมาชิกปลูกในแต่ละรอบการผลิต เช่น ไม้ดอก พืชผักแต่ละชนิด

ข้าวนาปี ฯลฯ

- จัดทำปฏิทินเตือนการระบาดของศัตรูพืช

2.5 สร้างระบบเครือข่ายการเฝ้าระวังการระบาดของศัตรูพืช สถานการณ์ภัยแล้ง น้ำท่วมที่จะส่งผลกระทบต่อทำการเกษตร พิจารณาจากแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช ช่องทางประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ความถี่ในการประชาสัมพันธ์ การแจ้งเตือนการระบาดของศัตรูพืชพร้อมแนะนำวิธีการป้องกันแก้ไข

ผลการดำเนินงาน : มีแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชไม้ดอก

มีแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชไม้ดอก ป้ายแปลง ซึ่งมีการระบุรายละเอียด ได้แก่ ชื่อเกษตรกรเจ้าของแปลง ที่ตั้งแปลง ขนาดพื้นที่แปลง ชนิดพืชที่ปลูก และชนิดศัตรูพืชที่เตือนการระบาด

-มีขนาดพื้นที่แปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช

มีขนาดพื้นที่แปลงตามเกณฑ์ และที่ตั้งแปลงที่เหมาะสม เช่น อยู่ใกล้ชุมชน อยู่ใกล้แหล่งสัญจรมีผู้ผ่านพบเห็น เป็นต้น เกณฑ์ขนาดพื้นที่ติดตามสถานการณ์ ดังนี้

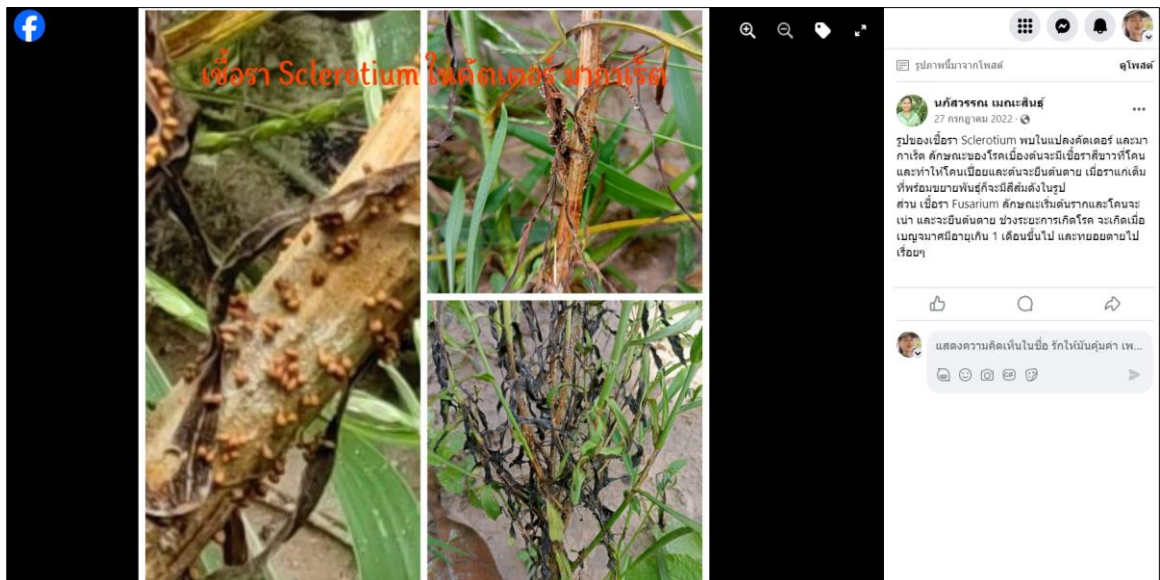
ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนแปลงใหญ่ไม้ดอก หมู่ 3 บ้านตาตด มีแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช จำนวน 2 แปลง เป็นตัวแทนของสมาชิกที่ปลูกเบญจมาศ ได้แก่

1. แปลงนางนิต ราตรี	ชนิดพืชไม้ดอก	พื้นที่ปลูก	2	งาน
2. แปลงนางสาวนภัสวรรณ เมณีสินธุ์	ชนิดพืชไม้ดอก	พื้นที่ปลูก	2	งาน

- มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลด้านอารักขาพืชให้แก่ชุมชน มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร ผ่านช่องทางประชาสัมพันธ์ เช่น วิทยุชุมชน ใบปลิว หอกระจายข่าว มากกว่าหรือเท่ากับ 3 ครั้ง/ เดือน

- มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลด้านอารักขาพืช ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (เช่น Facebook และ/หรือ กลุ่ม Line ในนามกลุ่ม เป็นต้น) มีช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางสื่อสังคมออนไลน์ที่เป็นของตนเอง และมีการการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารมากกว่า หรือเท่ากับ 4 ครั้ง/เดือน

2.6 ร่วมกันผลิตขยายชีวภัณฑ์ที่มีคุณภาพเพื่อบริการสมาชิก รวมถึงเกษตรกรทั่วไป

ผลสำเร็จ

1. สมาชิกได้มีการนำสารชีวภัณฑ์ที่ผลิตในศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนมาใช้ในการควบคุมการระบาดของศัตรูพืช
2. สมาชิกสามารถลดต้นทุนการผลิตได้โดยปรับเปลี่ยนมาผลิตไม้ดอกปลอดภัย ลดการใช้สารเคมี (ใช้สารชีวภัณฑ์ น้ำหมักไล่แมลง แทน การใช้ยาฆ่าแมลง, ใช้ปุ๋ยหมัก แทนปุ๋ยเคมี) โดยเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตจากเดิมเฉลี่ย 37,750 บาท/ไร่ ในปี 2564 จากการดำเนินกิจกรรมตามแผนปี 2565 กลุ่มฯสามารถลดต้นทุนการผลิตเฉลี่ย 2,700 บาท/ไร่ คงเหลือต้นทุนการผลิตเฉลี่ย 35,070 บาท/ไร่
3. สมาชิกสามารถป้องกันและแก้ไขการระบาดของศัตรูพืชทันทั่วทั้งที่จากการสำรวจตรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ

2.7 สมาชิกศูนย์พัฒนาตนเอง สามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลภายนอก

- สมาชิกศูนย์ฯ มีการพัฒนาตนเองโดยการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาเกษตรกรให้เป็นหมอผีชุมชน ปี 2567

- สมาชิกศูนย์ฯ เป็นวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรในชุมชนและบุคคลทั่วไปที่สนใจ

2.8 เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ มีความพร้อมในการให้บริการทางเกษตร (ด้านอารักขาพืช) สามารถเป็นแหล่งศึกษาดูงานให้แก่เกษตรกร และบุคคลที่สนใจ

สมาชิกมีความรู้ด้านการอารักขาพืชดังนี้

1. การจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน (IPM)
2. การวินิจฉัยโรคพืชและแมลงศัตรูพืชที่สำคัญ (เช่น การตอบคำถามจากตัวอย่างจริง หรือภาพถ่าย เป็นต้น)
3. การผลิต ขยายชีวภัณฑ์ อย่างมีคุณภาพ และตรงตามมาตรฐาน (เช่น การสัมภาษณ์กระบวนการผลิต ขยายฯ เป็นต้น)
4. การสำรวจติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช
5. การเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรรายอื่น ๆ หรือบุคคลทั่วไปได้

2.9 มีการเชื่อมโยงและประสานงานด้านอารักขาพืชและด้านอื่น ๆ กับบุคคลทั่วไป และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. การบูรณาการกับหน่วยงานราชการ และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

มีการบูรณาการ และได้รับการสนับสนุน เช่น งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ องค์ความรู้ เป็นต้น จากหน่วยงานราชการ ทั้งภายในและภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- สำนักงานเกษตรอำเภอวารินชำราบ สำนักงานเกษตรจังหวัดอุบลราชธานี กรมส่งเสริมการเกษตร ถ่ายทอดองค์ความรู้และจัดทำแผนพัฒนาร่วมกับสมาชิกศูนย์ฯ

- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.), สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ถ่ายทอดองค์ความรู้และสนับสนุนปัจจัยการผลิตและขยายชีวภัณฑ์

2. การสร้างเครือข่าย มีการสร้างเครือข่าย หรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร หรือศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ด้านอารักขาพืช กับ แปลงใหญ่พืชผัก ตำบลคำขวาง

3. การประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย เป็นต้น

- ประสานงานกับสำนักงานเกษตรอำเภอวารินชำราบในการถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืช การจัดการศัตรูพืช และให้การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน ศจช.

- สำนักงานเกษตรจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อขอรับการสนับสนุนวิชาการและปัจจัยการผลิตเพื่อพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์ ฯ

- กรมพัฒนาที่ดิน เพื่อขอเพื่อขอรับการสนับสนุนวิชาการและปัจจัยการผลิตเพื่อพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์ ฯ เช่น สารเร่งซูเปอร์ พด. 1 - 12 โดโลไมท์ เพื่อปรับปรุงบำรุงดิน เป็นต้น

- เป็นเครือข่ายกับ ศจช.อื่นในอำเภอวารินชำราบ ได้แก่ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลคูเมือง

- เป็นเครือข่ายกับ ศคช.ตำบลโนนโพนโดยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการวิเคราะห์ดิน และสนับสนุนปัจจัยการผลิตปุ๋ยหมัก และน้ำหมักชีวภาพให้กับสมาชิก

- ให้ความรู้ด้านกานบริหารจัดการดิน ปุ๋ย

- ให้ความรู้ด้านการผลิต และการใช้สารชีวภัณฑ์แก่สมาชิก

3.1 ให้ความสำคัญกับการป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน (IPM)

ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนแปลงใหญ่ไม้ดอก หมู่ 3 ตำบลโนนผึ้ง ได้รับการอบรมให้ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากหน่วยงานต่าง ๆ คณะกรรมการและสมาชิกมีการศึกษาหาความรู้ในสื่อโซเชียล เพื่อนำองค์ความรู้มาปรับใช้ในพื้นที่การเกษตรของตนเอง ดังนี้

1. เริ่มต้นจากการเลือกใช้พันธุ์ที่มีคุณสมบัติต้านทานโรคและแมลง โดยใช้ต้นพันธุ์เบญจมาศปลอดโรค

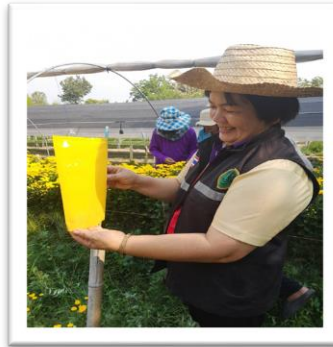
ได้รับการสนับสนุนยอดพันธุ์เบญจมาศปลอดโรคจาก ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 5 กรมส่งเสริมการเกษตรและสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) แล้วนำมาขยายพันธุ์ต่อในแปลงของตนเอง

2. การบริหารจัดการที่ดี หมั่นตรวจแปลงสม่ำเสมอ ทำความสะอาดแปลงเพื่อกำจัดวัชพืช

3. การใช้กาวดักกาวเหนียวดักแมลงในแปลงเพาะปลูก

4. การอบดินเพื่อฆ่าเชื้อโรคในดินด้วยถังอบไอน้ำที่ใช้อบฆ่าเชื้อในแปลงแม่พันธุ์เพื่อทำแม่พันธุ์เบญจมาศปลอดโรคด้วยลักษณะถึงจะเหมือนกับถังที่ใช้หนึ่งก้อนเห็ด โดยได้รับการสนับสนุนจากทางสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยนำมาปรับเพื่อให้แรงดันไอน้ำเยอะขึ้นมากกว่าถังหนึ่งเห็ดทั่วไป โดยขั้นตอนในการอบดินคือ ตอนดินและยกร่องให้สูงขึ้นโดยต้องพรวนดินให้ละเอียดและรดน้ำให้ชุ่มพรวนดินยกร่องให้สูงขึ้นและลดน้ำให้ชุ่มใช้พลาสติกใสคลุมทับพร้อมกลบผ้าพลาสติกให้แน่นอย่าให้มีรอยรั่ว เติมน้ำลงไปในถังอบดิน และจุดเตาแก๊สเพื่อให้ความร้อนท่อน้ำเดือดก็จะมีไอน้ำเข้าไปฆ่าเชื้อในดิน จะใช้เวลาอบไม่เกิน 45 นาที โดยเริ่มนับจากพลาสติกที่คลุมโป่งพองเต็มที่

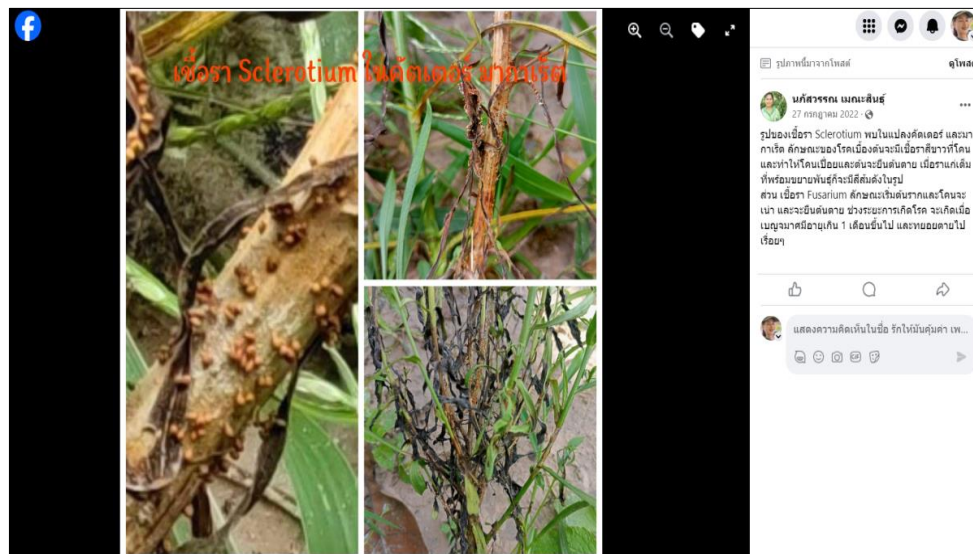

5. การใช้ชีวภัณฑ์และสารธรรมชาติในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

5. มีการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง ถูกวิธี อย่างเหมาะสม และมีการแจ้งเตือนการระบาด มีการประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนการระบาดทุกครั้งที่พบการระบาดหรือมีแนวโน้มที่จะเกิดการระบาด พร้อมแนะนำวิธีการป้องกัน และ

กำจัดให้ชุมชนทราบ ผ่านช่องทางประชาสัมพันธ์ เช่น วิทยุชุมชน ใบปลิว หอกระจายข่าว Line Facebook เป็นต้น

3.2 มีกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม กรณีใช้สารเคมีต้องใช้อย่างถูกต้อง ปลอดภัย เหมาะสม และใช้เท่าที่จำเป็น

ลดการใช้สารเคมีที่มีผลเสียกับสิ่งแวดล้อม

- การใช้เทคนิควิธีการพรวนดินที่ร่องระหว่างต้น เพื่อเป็นการลดวัชพืช และทำให้ดินร่วนก่อนที่จะใส่ปุ๋ยเคมี หรือปุ๋ยคอก
- การใช้สารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช ลดการใช้สารเคมี
- การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ควบคู่กับปุ๋ยเคมี สมาชิกกลุ่มจะนิยมให้ปุ๋ยน้ำเพื่อหลีกเลี่ยงการให้ปุ๋ยเม็ดเนื่องจากจะทำให้ดินเสื่อมสภาพ โดยเตรียมปุ๋ยน้ำเข้มข้นจากแม่ปุ๋ยชนิดต่าง ๆ แยกออกเป็นถัง A และ B
- การวิเคราะห์ดินและการใช้ปุ๋ยสั่งตัด

เทคนิคการพรวนดิน

การใช้สารชีวภัณฑ์

ผลิตปุ๋ยหมักอินทรีย์

การอบดินในแปลงไม้ดอก

การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ควบคู่กับปุ๋ยเคมี

3.3 การกำจัดของเสีย ของเสื่อมสภาพ ภาชนะบรรจุชีวภัณฑ์ ภาชนะบรรจุสารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม มีการจัดการดังนี้

1. สารชีวภัณฑ์ที่มีการติดเชื้อจากกระบวนการขยายเชื้อ โดยนำไปฝัง
2. ภาชนะบรรจุสารเคมี แยกประเภท นำใส่ถุงแล้วนำไปทิ้งถังขยะ หรือนำไปฝัง

3.4 มีการนำเศษวัสดุส่วนเกินหรือวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ ลดขยะ ลดมลพิษ

การจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร มีดังนี้

1. ไกลบเศษซากพืชเพื่อเป็นปุ๋ยพืชสดและหว่านปอเทืองเพื่อบำรุงปรับปรุงดิน
2. ทำปุ๋ยหมัก
3. นำไปถมดิน รักษาความชื้นในดิน

3.5 มีการใช้ทรัพยากรการผลิตอย่างสมดุลและยั่งยืน อนุรักษ์ พื้นฟูระบบนิเวศทางการเกษตรให้ดีขึ้น

- มีการใช้ทรัพยากรในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ลดการนำเข้าจากนอกพื้นที่ เช่น พางข้าว มูลสัตว์ จากสมาชิก การใช้เครื่องจักรกลการเกษตรร่วมกันในการต่อรองราคา
- ไม่เผาวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

- การทำเกษตรอินทรีย์เพื่อรักษาระบบนิเวศในพื้นที่

3.6 ผลผลิตของสมาชิกปลอดภัยมีการผลิตตามคุณภาพตามมาตรฐานการผลิตคุณภาพสูง หรือมาตรฐานในการส่งออก

สมาชิกของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนแปลงใหญ่ไม้ดอก ตำบลโนนผึ้ง ผลิตสินค้าไม้ดอกปลอดภัยได้ รับรองมาตรฐานสินค้าตามมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับของตลาดทั่วไป

4.1 การคิดค้นนวัตกรรม รวมถึงนำภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสมาชิกและชุมชน

ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนแปลงใหญ่ไม้ดอก หมู่ 3 ตำบลโนนผึ้ง ได้รับการอบรมให้ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมใหม่ จากหน่วยงานผู้รับผิดชอบ ภาครัฐและเอกชน โดยได้นำความรู้มาปรับใช้ ในแปลงไม้ดอกจนประสบความสำเร็จ สามารถเผยแพร่ ทำเป็น ตัวอย่างต้นแบบให้แก่ผู้ที่สนใจ เช่น

- การใช้สารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช เช่น ไตรโคเดอร์มา บิวเวอเรีย

- การอบดินเพื่อฆ่าเชื้อโรคในดิน

- การปลูกแม่พันธุ์เบญจมาศแบบยกแคร่เพื่อลดปัญหาโรคในดิน

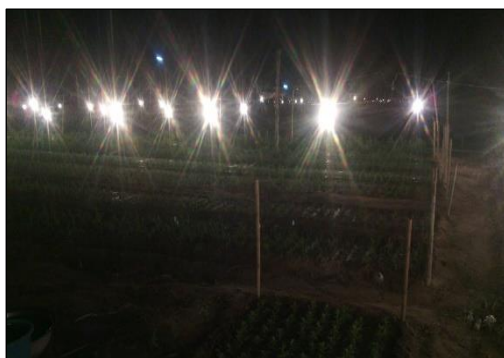

4.2 นำนวัตกรรมต่าง ๆ มาใช้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และลดการสูญเสีย เช่น เกษตรอัจฉริยะ เกษตรแม่นยำ เป็นต้น

- เกษตรกรรมแม่นยำสูงโดย กลุ่มแปลงใหญ่ไม้ดอก หมู่ 3 ตำบลโนนผึ้ง ได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืช โดยใช้แปลงพยากรณ์ในการเพื่อใช้คาดการณ์สถานการณ์ และเพื่อแจ้งเตือนการระบาดของศัตรูพืชล่วงหน้าให้เกษตรกรทราบ และหาทางป้องกันก่อนเกิดการระบาด โดยใช้แปลงเรียนรู้เป็นแปลงพยากรณ์ศัตรูพืช

- เกษตรกรมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรม เครื่องจักรกลสมัยใหม่ในการผลิตการใช้แสงไฟช่วยเพื่อเพิ่มชั่วโมงของแสงให้มากขึ้น เป็นการยืดเวลาในการออกดอกให้ลำต้นของดอกเบญจมาศมีขนาดความสูงที่พอดีกับการตัดดอก ลดการออกดอกขณะที่ต้นยังเตี้ยเพื่อให้ขนาดความยาวของลำต้นได้มาตรฐาน

- การติดตั้งระบบโรงเรือนอัจฉริยะ เพื่อควบคุมการให้น้ำ การเปิดปิดไฟภายในโรงเรือน ซึ่งได้รับคำแนะนำจากคณะวิทยาการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี รวมทั้งได้รับอนุมัติโครงการเบญจมาศบ้านตาตดสมาร์ต ฟาร์มมิ่ง จากสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (depa)

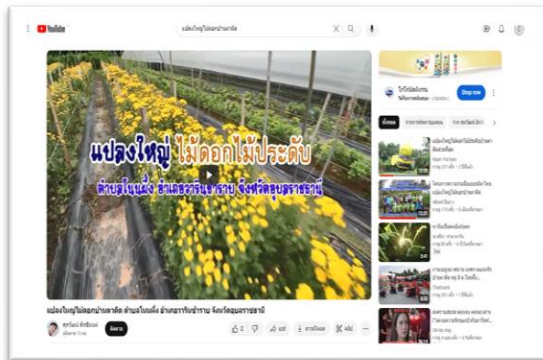

- การแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มของกลุ่มแปลงใหญ่ไม้ดอก ได้แก่ การใช้ดอกไม้สดทำเป็นดอกไม้อบแห้งโดยใช้ซิลิกาเจล สำหรับอบดอกไม้สดให้แห้งและนำมาตกแต่งในขวดโหล โดยนำมาตกแต่งให้สวยงามในขวดโหล และเพิ่มคุณค่าโดยการใส่พระพุทธรูปเพื่อบูชา เป็นของที่ฝาก ของที่ระลึก เพิ่มมูลค่าให้สินค้าได้เป็นอย่างดี

4.3 มีการขยายผลจากการใช้เทคโนโลยี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สู่เกษตรกรรายอื่น ๆ

- ประธานกลุ่มเป็นเกษตรกรต้นแบบ เป็นตัวอย่างให้สมาชิกในกลุ่ม และขยายผลองค์ความรู้ต่าง ๆ สู่ผู้ที่สนใจได้
- สมาชิกสามารถปฏิบัติตามได้ และสามารถขยายผลถ่ายทอดความรู้สู่ผู้ที่สนใจได้
- มีการเผยแพร่องค์ความรู้ผ่านโซเชียลต่าง
- มีการเผยแพร่องค์ความรู้ในเวทีต่าง ๆ

- 5.1 มีจำนวนสมาชิกใหม่เพิ่มขึ้น และสมาชิกใหม่มีความเข้าใจ สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการพัฒนาศูนย์ได้
- 5.2 สมาชิกอย่างน้อยร้อยละ 60 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด มีต้นทุนการผลิตลดลง พิจารณาจากการจดบันทึกต้นทุนการผลิต
- 5.3 สมาชิกดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง แม้ไม่มีการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ
- 5.4 มีการหาแหล่งเงินทุนจากหน่วยงานอื่น ๆ หรือสะสมเงินทุนของสมาชิก เพื่อเสริมสร้างความมั่นคง และการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน พิจารณาจากเงินทุนหมุนเวียน สถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น
- 5.5 มีแผนการพัฒนาศูนย์และดำเนินการพัฒนาศูนย์อย่างต่อเนื่อง โดยพิจารณาจากแผนและผลการขับเคลื่อนงานของศูนย์
- 5.6 สร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ต่อยอดการดำเนินงานของศูนย์

กำหนดแผนพัฒนาศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

การผลิตสารชีวภัณฑ์ (เชื้อราไตรโคเดอร์มา, บิวเวอร์เรีย, เมตตาไรเซียม) งบประมาณ 20,000 บาท

1. ชื่อโครงการ โครงการส่งเสริมการใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาเพื่อป้องกันโรคไม้ดอก
2. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันการทำการเกษตรจะประสบปัญหาการเกิดโรคและแมลงศัตรูพืชระบาด โดยเฉพาะพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ เช่น ไม้ดอก ข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา ไม้ผล พืชผัก เนื่องจากสภาพภูมิอากาศแปรปรวนอยู่ตลอดเวลา เช่น ฝนตก ฝนทิ้งช่วง ภาวะแห้งแล้งหรือฝนตกชุก ทำให้ไม้ดอกได้รับความเสียหายทั้งจากโรคและแมลง เช่น โรคใบไหม้ โรคเหี่ยว โรครากเน่า เป็นต้น

เชื้อราไตรโคเดอร์มาเป็นเชื้อราที่พบในดิน มีคุณสมบัติเชื้อราที่เป็นปฏิปักษ์ ใช้ควบคุมโรคพืชได้อย่างกว้างขวาง มีกลไกในการควบคุมเชื้อรา โดยเฉพาะเชื้อราสาเหตุโรคพืชในดิน เช่น การสร้างสารปฏิชีวนะ การแข่งขันการเป็นปรสิตและการชักนำให้เกิดความต้านทาน และยังช่วยส่งเสริมการเจริญเติบโตของพืชด้วย ปัจจุบันมีการนำเชื้อราไตรโคเดอร์มา ผลิตเป็นการค้าเพื่อจำหน่ายโดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อพัฒนาเชื้อราไตรโคเดอร์มาให้มีประสิทธิภาพในการควบคุมโรคพืชได้ดียิ่งขึ้นทั้งในรูปแบบผลิตภัณฑ์อยู่ในรูปที่ใช้ง่าย เช่น เชื้อสด เชื้อแห้ง หรือผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ และทำให้อัตรการมีชีวิตรอดสูงเมื่อเก็บรักษาและทนทานต่อสารเคมี

3. วัตถุประสงค์

3.1. การเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกลุ่มแปลงใหญ่ ให้เป็นแหล่งผลิตหลักเพื่อขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มาให้กับเกษตรกรผู้ปลูกไม้ดอกในตำบลโนนผึ้ง

3.2. การพัฒนาศักยภาพให้คณะกรรมการและสมาชิก ศจช. ให้มีความรู้และทักษะการจัดการศัตรูพืชและการใช้สารชีวภัณฑ์มาใช้ทดแทนการใช้สารเคมีในการควบคุมโรคและแมลงศัตรูพืช

3.3. สร้างความรู้ความเข้าใจให้เกษตรกรตระหนักถึงผลกระทบจากการใช้สารเคมีและข้อแตกต่างระหว่างสารเคมีกับสารชีวภัณฑ์

4. เป้าหมาย

สมาชิก ศจช. เครือข่ายภายใต้กลุ่มแปลงใหญ่ไม้ดอก หมู่ 3 ตำบลโนนผึ้ง 40 ราย

5. วิธีการดำเนินงาน

5.1 จัดประชุมสมาชิกและคณะกรรมการ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์โครงการ

5.2 เขียนโครงการของบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบลโนนผึ้ง

5.3 จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ในการดำเนินการ

5.4 ดำเนินการตามแผน

5.5 สรุป ประเมินผลการดำเนินงาน

6. ระยะเวลาดำเนินการ

มีนาคม-ธันวาคม 2567

7. สถานที่ดำเนินการ

ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนบ้านตาตด หมู่ 3 ตำบลโนนผึ้ง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

8. งบประมาณ

20,000 บาท

รายละเอียดงบประมาณ

ลำดับที่	รายการ	จำนวน	หน่วย	ราคาต่อหน่วย	รวมเงิน(บาท)
1	ข้าวเปลือกเจ้า	500	กิโลกรัม	15	7,500
2	หัวเชื้อไตรโคเดอร์มา	60	ขวด	150	9,000
3	ถุงใส่ทนความร้อน 8X12 นิ้ว	30	กิโลกรัม	60	1,800
4	แอลกอฮอล์	34	ขวด	50	1,700
					20,000

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

9.1 ผลผลิต (output)

9.1.1. เกษตรกรผู้ปลูกไม้ดอก ตำบลโนนผึ้ง มีความรู้สามารถผลิตขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มาได้ด้วยตัวเองและสามารถวางแผนการผลิตเชื้อราได้สอดคล้องกับปฏิทินการปลูกพืช

9.1.2. คณะกรรมการและสมาชิก ศจช.เครือข่ายภายใต้กลุ่มแปลงใหญ่ไม้ดอก ตำบลโนนผึ้ง มีความรู้ความสามารถและทักษะในการจัดการโรคพืช สามารถป้องกันกำจัดโรคพืชได้ก่อนการระบาด

9.1.3. เกษตรกรผู้ปลูกไม้ดอก ตำบลโนนผึ้ง มีความรู้และเข้าใจในการใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้สารเคมีเพื่อป้องกันกำจัดศัตรูพืช

9.2 ผลลัพธ์ (Outcome)

9.2.1. สมาชิก ศจช.เครือข่ายภายใต้กลุ่มแปลงใหญ่ไม้ดอก อย่างน้อยร้อยละ 80 มีความรู้สามารถในการผลิตขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มาได้ด้วยตัวเองและสามารถวางแผนการผลิตเชื้อราได้สอดคล้องกับปฏิทินการปลูกพืช

9.2.2. สมาชิก ศจช.เครือข่ายภายใต้กลุ่มแปลงใหญ่ไม้ดอก อย่างน้อยร้อยละ 80 มีความรู้ความสามารถและทักษะในการจัดการโรคพืช สามารถป้องกันกำจัดโรคพืชได้ก่อนการระบาด

9.2.3. เกษตรกรผู้ปลูกไม้ดอก ตำบลโนนผึ้ง อย่างน้อยร้อยละ 50 มีความรู้และความเข้าใจในการใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้สารเคมีและลดการใช้สารเคมีเพื่อป้องกันกำจัดศัตรูพืช

9.3 ผลกระทบ (impact)

9.3.1 เกษตรกรที่ผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์แทนสารเคมี สามารถลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตต่อไร่ได้ และยังส่งผลดีต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและทำให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้น

10. การติดตามและประเมินผลโครงการ

10.1 ประเมินผลจำนวนการผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์ของเกษตรกร

10.2 ประเมินผลการตรวจสอบสารเคมีในเลือดของเกษตรกร

11. ผู้รับผิดชอบโครงการ

ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนบ้านตาตด หมู่ 3 ตำบลโนนผึ้ง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

**ผลงานดีเด่นของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนบ้านตาตด
หมู่ 3 ตำบลโนนผึ้ง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี**

1. การผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มา เชื้อราบีเวอร์เรีย ไว้ใช้แทนการใช้สารเคมี

การผลิตสารชีวภัณฑ์ ไตรโคเดอร์มา และบีเวอร์เรีย

2. การผลิตปุ๋ยไว้ใช้เอง

ภาพสมาชิกร่วมกันผลิตปุ๋ย

3. กิจกรรมเครือข่ายและบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.1 จุดเรียนรู้และจุดดูงานของกลุ่มแปลงใหญ่ด้านการผลิตไม้ดอกระดับอำเภอและระดับจังหวัด

ภาพ การร่วมต้อนรับคณะศึกษาดูงาน

3.2 เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรระดับอำเภอวารินชำราบ โดยได้รับการสนับสนุนจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) และองค์การบริหารส่วนตำบลโนนผึ้ง

ภาพการจัดกิจกรรมเบญจมาศบานเทศกาลแห่งรัก

3.3 เป็นจุดเรียนรู้และแหล่งผลิตต้นพันธุ์ดี ร่วมกับสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) ในการพัฒนาสายพันธุ์ไม้ดอกนอกฤดูที่ตรงตามความต้องการของตลาด

ภาพ เจ้าหน้าที่ วว. ถ่ายทอดความรู้ให้กับสมาชิกกลุ่ม ศจช.ไม้ดอกตำบลโนนผึ้ง

ภาพ ต้นพันธุ์ดีจากสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.)

3.4 เป็นจุดดูงาน ฝึกงาน และให้ความรู้กับนักศึกษาเรียนรู้และฝึกปฏิบัติด้านการผลิตไม้ดอก

ภาพ แหล่งเรียนรู้ ศึกษาดูงาน ให้ความรู้กับสถาบันการศึกษา

ผลการสำเร็จของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนบ้านตาตืด ตำบลโนนผึ้ง อำเภอวารินชำราบ

- 1) สมาชิกได้มีการใช้สารชีวภัณฑ์ที่ผลิตในศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนมาใช้ในการควบคุมการระบาดของโรคไหม้ซึ่งสามารถลดการระบาดลงได้ โดยได้ทำการทดลองใช้ในแปลงสาธิตของศูนย์ฯ

- 2) สมาชิกศูนย์สามารถลดต้นทุนการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช คิดเป็นร้อยละ 20 % ของต้นทุนการผลิตของเกษตรกร

แนวทางการพัฒนาศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนบ้านตาตืด ตำบลโนนผึ้ง อำเภอวารินชำราบ

- 1) จัดตั้งกองทุนโดยการระดมหุ้นในการผลิตสารชีวภัณฑ์เพื่อจำหน่ายในชุมชนและเกษตรกรทั่วไป
- 2) สร้างธนาคารขยะชุมชนโดยส่งเสริมให้ทุกครัวเรือนเลี้ยงไส้เดือนเพื่อกำจัดขยะในครัวเรือน
- 3) เป็นศูนย์จัดการศัตรูพืชต้นแบบในการศึกษาดูงาน
- 4) จัดตั้งแปลงพยายกรณ์ให้ครบทุกบ้านในพื้นที่ตำบลโนนผึ้ง
- 5) ผลิตต้นพันธุ์เบญจมาศปลอดโรคคุณภาพดีตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและแนวทางการบริหารจัดการศัตรูพืช

ภาคผนวก

บัญชีรายชื่อสมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนเครือข่ายตำบลโนนผึ้ง

ที่	ชื่อ-สกุล	เลขบัตรประชาชน	ที่อยู่			
			เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ
1	นางนิต ราษฎร์	3700400103409	92	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ
2	นางอรทัย แก้วคำมา	3341500742301	18	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ
3	นางเมตตา โลมากาล	5330400189320	152	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ
4	นางศรัณญา พิมพ์วงศ์	3341500645771	130	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ
5	นางประไพ แก้วมุกดา	5341500041333	186	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ
6	นางวาสนา สารีมูล	3341501349211	29	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ
7	นางพรทิพย์ สิงห์สิทธิ์	3341500240283	162	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ
8	นางปัญญา สารีมูล	3341501349181	108	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ
9	นางทองมา นามอุทา	3330400273057	210	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ
10	นางหนูแดง สำราญพัฒน์	3341500742602	209	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ
11	นางกองสี วามะสิงห์	3341500741878	103	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ
12	นางคำ เชื้อชม	3340900481392	181	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ
13	นางจิรพร นามอุทา	1330400485953	59	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ
14	นางสาวไพลย์ นิลชัย	3341500063583	240	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ
15	นางขวัญใจ พรหมเกตุ	3341500742360	54	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ
16	นายอำพร อ่างมณี	3341500741479	79	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ
17	นางสาวนภัสวรรณ เมณะสินธุ์	1140600018927	105	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ
18	นางสาวนัยนา อินทะพันธ์	1304000314393	231	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ
19	นางอุลัย ชันทอง	3341501067518	169	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ
20	นางพรทิพย์ สายวรรณ	3349900022094	156	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ
21	นางสาวกัญญา อินทะพันธ์	5330400197900	206	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ
22	นางบุญมี ป้องคำกาย	5341590029575	3	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ
23	นางสุดิศา แก้วมุกดา	3341500691749	138	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ
24	นางคำไหล พิมพ์วงศ์	3341500742386	19	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ
25	นางสาวแพร สมนึก	3341501065787	221	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ
26	นางบุญญาพร ทาลา	3341500744753	99	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ
27	นางสาววรรณิการ์ สมนึก	1341500003072	201	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ
28	นายรณกฤต แสนคราม	3340900521246	153	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ
29	นางสาวภัทรากร ประทุมมาท	1341500058608	236	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ
30	นายสุบิน เอกจิต	5710600031106	234	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ

31	นางหนูกร แก้วมุกดา	3341500744745	61	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ
32	นายประเสริฐ ประทุมมาท	3341501069511	144	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ
33	นางอุทิศ สุภาการ	3341500366660	150	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ
34	นางรัชนี สารีมูล	3341500742751	2	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ
35	นางอัมรา ก้อนคำบา	3341500741720	10	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ
36	นายอุทัย อ่างมณี	3341500743218	34	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ
37	นางเพลินจิต บุราการ	3330400115354	60	3	สังเม็ก	กันทรลักษ์
38	นางคำดี แสนคราม	3340900521254	98	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ
39	นายมนตรี พิมพ์วงศ์	3341500744231	49	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ
40	นางสาวสุกัญญา แก้วมุกดา	3341500222181	99	3	โนนผึ้ง	วารินชำราบ

แบบประเมินศักยภาพ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

#	ชื่อศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	ปีที่จัดตั้ง	ระดับชั้น	จำนวนสมาชิก	จังหวัด	เขต/อำเภอ	แขวง/ตำบล	ชนบท/เมือง	พื้นที่ตั้งของ ศจช	สถานะอื่นๆ	สถานะการบันทึกข้อมูล
1	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลคูเมือง นาง วัลย์รัตน์ มุ่งคุณพรม	2555	A	30	อุบลราชธานี	วารินชำราบ	คูเมือง	ข้าวจ้าว	อยู่ในพื้นที่แปลงใหญ่ อยู่ในพื้นที่ผลิตสินค้าคุณภาพ (GAP/เกษตรอินทรีย์) พื้นที่ปกติ/ทั่วไป	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) วิสาหกิจชุมชน	บันทึกข้อมูลเรียบร้อยแล้ว
2	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลสระสมิง น.ส. วุฒิ คงศรีบุตร	2556	B	30	อุบลราชธานี	วารินชำราบ	สระสมิง	ข้าวจ้าว	อยู่ในพื้นที่แปลงใหญ่ พื้นที่ปกติ/ทั่วไป	สถานะอื่นๆ	บันทึกข้อมูลเรียบร้อยแล้ว
3	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลโนนโพน นาย ทัมพล สีดาโคตร	2564	B	30	อุบลราชธานี	วารินชำราบ	โนนโพน	ข้าวจ้าว	อยู่ในพื้นที่ผลิตสินค้าคุณภาพ (GAP/เกษตรอินทรีย์) พื้นที่ปกติ/ทั่วไป	วิสาหกิจชุมชน	บันทึกข้อมูลเรียบร้อยแล้ว
4	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลเมืองศรีโค นาง จงรักข บัญลอย	2564	B	30	อุบลราชธานี	วารินชำราบ	เมืองศรีโค	ข้าวจ้าว	อยู่ในพื้นที่แปลงใหญ่ อยู่ในพื้นที่ผลิตสินค้าคุณภาพ (GAP/เกษตรอินทรีย์) พื้นที่ปกติ/ทั่วไป	วิสาหกิจชุมชน	บันทึกข้อมูลเรียบร้อยแล้ว
5	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลท่าลาด นาย ประยงค์ อุดาหน	2564	B	32	อุบลราชธานี	วารินชำราบ	ท่าลาด	ข้าวจ้าว	อยู่ในพื้นที่แปลงใหญ่ อยู่ในพื้นที่ผลิตสินค้าคุณภาพ (GAP/เกษตรอินทรีย์) พื้นที่ปกติ/ทั่วไป	วิสาหกิจชุมชน	บันทึกข้อมูลเรียบร้อยแล้ว
6	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลห้วยเซยุง นาง สิริ แก้วมณี	2564	B	30	อุบลราชธานี	วารินชำราบ	ห้วยเซยุง	ข้าวจ้าว	อยู่ในพื้นที่ผลิตสินค้าคุณภาพ (GAP/เกษตรอินทรีย์) พื้นที่ปกติ/ทั่วไป	สถานะอื่นๆ	บันทึกข้อมูลเรียบร้อยแล้ว
7	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลทุ่งหวาย นาย กฤษณะ ผลพล	2564	B	30	อุบลราชธานี	วารินชำราบ	ทุ่งหวาย	มัน ลำปะเท่ง โรงงาน	อยู่ในพื้นที่ผลิตสินค้าคุณภาพ (GAP/เกษตรอินทรีย์) พื้นที่ปกติ/ทั่วไป	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) วิสาหกิจชุมชน	บันทึกข้อมูลเรียบร้อยแล้ว
8	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลคำขวาง นาง สายสนอง พวงจำปา	2564	B	37	อุบลราชธานี	วารินชำราบ	คำขวาง	หอมแดง (ต้นหอม)	อยู่ในพื้นที่แปลงใหญ่ พื้นที่ปกติ/ทั่วไป	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	บันทึกข้อมูลเรียบร้อยแล้ว
9	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนหนองจานเพล นาง แสงเดือน ทานะเวช	2555	C	30	อุบลราชธานี	วารินชำราบ	หนองจานเพล	มัน ลำปะเท่ง โรงงาน	อยู่ในพื้นที่เลี้ยงต่อการระบาด อยู่ในพื้นที่ผลิตสินค้าคุณภาพ (GAP/เกษตรอินทรีย์) พื้นที่ปกติ/ทั่วไป	ไม่มีสถานอื่นๆ	บันทึกข้อมูลเรียบร้อยแล้ว
10	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนโนนมี้ง นาง นิต ราศรี	2561	A	40	อุบลราชธานี	วารินชำราบ	โนนมี้ง	เบญจมาศ	อยู่ในพื้นที่แปลงใหญ่ อยู่ในพื้นที่ผลิตสินค้าคุณภาพ (GAP/เกษตรอินทรีย์)	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) วิสาหกิจชุมชน	บันทึกข้อมูลเรียบร้อยแล้ว
11	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลแสนสุข นาง วิไล โสณธิ์	2564	C	30	อุบลราชธานี	วารินชำราบ	แสนสุข	ข้าวจ้าว	อยู่ในพื้นที่ผลิตสินค้าคุณภาพ (GAP/เกษตรอินทรีย์) พื้นที่ปกติ/ทั่วไป	ไม่มีสถานอื่นๆ	บันทึกข้อมูลเรียบร้อยแล้ว
12	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลธาตุ นาง นริ ฝอยโสภา	2564	C	30	อุบลราชธานี	วารินชำราบ	ธาตุ	แตงร้าน	อยู่ในพื้นที่เลี้ยงต่อการระบาด พื้นที่ปกติ/ทั่วไป	ไม่มีสถานอื่นๆ	บันทึกข้อมูลเรียบร้อยแล้ว
13	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลบึงใหม่ นาย สกลกิจ วงศ์พรมมา	2564	B	35	อุบลราชธานี	วารินชำราบ	บึงใหม่	ผักอื่นๆ	อยู่ในพื้นที่แปลงใหญ่ อยู่ในพื้นที่ผลิตสินค้าคุณภาพ (GAP/เกษตรอินทรีย์) พื้นที่ปกติ/ทั่วไป	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) วิสาหกิจชุมชน	บันทึกข้อมูลเรียบร้อยแล้ว
14	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลโพธิ์ใหญ่ นาย ศิวังห์ บุญประสิทธิ์	2564	C	30	อุบลราชธานี	วารินชำราบ	โพธิ์ใหญ่	ข้าวจ้าว	อยู่ในพื้นที่ผลิตสินค้าคุณภาพ (GAP/เกษตรอินทรีย์) พื้นที่ปกติ/ทั่วไป	ไม่มีสถานอื่นๆ	บันทึกข้อมูลเรียบร้อยแล้ว
15	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลแสนสุข นาย นิเชิต วักกิต	2566	C	25	อุบลราชธานี	วารินชำราบ	แสนสุข	ถั่ว	พื้นที่ปกติ/ทั่วไป	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	บันทึกข้อมูลเรียบร้อยแล้ว

กรมส่งเสริมการเกษตร

ขอมอบใบประกาศนียบัตรนี้เพื่อแสดงว่า

นางสาวนภัสวรรณ เมณะสินธุ์

ได้ผ่านการอบรมหมอพืชชุมชน

หลักสูตรที่ ๑ หมอพืชชุมชน

ประจำปี ๒๕๖๖

(นายเข้มแข็ง ยุติธรรมดำรง)

อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตร

ขอมอบใบประกาศนียบัตรนี้เพื่อแสดงว่า

นางสาวนภัสวรรณ เมณะสินธุ์

ได้ผ่านการอบรมหมอพืชชุมชน

หลักสูตรที่ ๒ เสริมทักษะหมอพืชชุมชน

ประจำปี ๒๕๖๖

(นายเข้มแข็ง ยุติธรรมดำรง)

อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

ข้อมูลสนับสนุนการดำเนินงานกลุ่ม

ผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม

เป้าหมายการพัฒนา 5 ด้าน

1. การลดต้นทุนการผลิต

- ต้องการลดต้นทุนในการผลิตจากเดิมร้อยละ 20
จาก ต้นทุนการผลิต 40,000 บาท / ไร่ / รอบการผลิต
ลดลงเหลือ 32,000 บาท / ไร่ / รอบการผลิต

2. การเพิ่มผลผลิต

- ต้องการเพิ่มผลผลิตจากเดิม ร้อยละ 20
จาก เดิมผลผลิตของกลุ่มจำนวน 1,000 กก. / ไร่ / รอบการผลิต
จะเพิ่มขึ้น เป็น 1,200 กก. / ไร่ / รอบการผลิต

3. การพัฒนาคุณภาพ

- การพัฒนาปรับปรุงพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ
- ผลิตไม้ดอกไม้ประดับที่มีคุณภาพดี มีคุณภาพตรงกับความต้องการของตลาด grand premium

4. การตลาด

- หาแหล่งจำหน่ายเพิ่มขึ้น
- การจัดทำแผนการผลิตพืชให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
- ในช่วงที่ผลผลิตออกมามีการรวบรวมสินค้าเพื่อส่งให้กับตลาดขายส่ง

5. การบริหารจัดการ

- บริหารจัดการกลุ่มให้มีความเข้มแข็ง
- วางแผนการผลิตสินค้าให้มีความตรงกับความต้องการของตลาด

ต้นทุนการผลิตรอบที่ 1 และ 2 (ต.ค.-มี.ค.) (เม.ย.-ก.ย)

ลำดับ	รายการ	ต้นทุน 1	ต้นทุน 2	หมายเหตุ
1	ต้นทุน	0	0	ผลิตเอง
2	ค่าเตรียมดิน	750	750	
3	วัสดุชำ	1,000	1,000	
4	ปุ๋ย+ฮอร์โมน	2,500	2,500	
5	ปุ๋ยคอก	2,000	2,000	
6	ยากำจัดศัตรูพืช	3,000	4,000	
7	ค่าไฟ	9,000	12,000	รอบที่ 1 1,500/เดือน รอบที่ 2 2,000/เดือน
8	กระดาษห่อ	2,000	2,000	
9	ค่าจ้างแรงงาน	5,000	5,000	
10	ค่าแรงตัวเอง	10,000	10,000	
	รวมต้นทุน	35,250	39,250	ต้นทุนต่อไร่

ต้นทุนการผลิตและรายได้เฉลี่ย

การผลิตดอกเบญจมาศ แบ่งรอบเป็น 2 รอบ

รอบที่ 1 ในฤดู ต้นทุน 35,250 บาท

รอบที่ 2 นอกฤดู ต้นทุน 39,250 บาท

พื้นที่ปลูก 104.75 ไร่

ผลผลิตต่อไร่เฉลี่ย 1,200 กิโลกรัม/ไร่

ราคาจำหน่ายเฉลี่ย กิโลกรัมละ 80 บาท

มูลค่ารวมก่อนหักต้นทุน 10,056,000 บาท

รายได้เฉลี่ยหลังหักต้นทุนในฤดูแล้ว 6,363,562 บาท

พื้นที่ปลูกนอกฤดู 52 ไร่

ราคาจำหน่ายเฉลี่ย กิโลกรัมละ 90 บาท

ผลผลิตต่อไร่เฉลี่ย 1,200 กิโลกรัม/ไร่

มูลค่ารวมก่อนหักต้นทุน 5,616,000 บาท

รายได้เฉลี่ยหลังหักต้นทุนแล้วนอกฤดู 3,575,000 บาท

ด้านการลดต้นทุน

ก่อนเข้าร่วม โครงการแปลงใหญ่

ซื้อต้นพันธุ์เฉลี่ย ยอดละ 1 บาท ไร่ละ 40,000 บาท
 $40,000 \times 104 = 4,160,000$ บาท

หลังจากเข้าร่วมโครงการแปลงใหญ่

ต้นทุนอยู่ที่ 0.30 สตางค์
 $12,000 \times 104 = 1,248,000$ บาท

ด้านการลดต้นทุน

รวมกลุ่มกันซื้อปัจจัยการผลิต เช่น
 วัสดุอุปกรณ์ผลิตโรงเรือน
 มูลไก่ มาผลิตปุ๋ยหมัก เพื่อใช้เอง

ด้านการตลาดต้นทุน

ผลิตสารชีวภัณฑ์ใช้เอง

อาทิเช่น ไตรโคเดอร์มา บิวเวอร์เรีย
ควบคุมตั้งแต่เริ่มผลิต
เพื่อลดการใช้สารเคมี

ด้านการเพิ่มผลผลิต

ใช้ปุ๋ยน้ำและปุ๋ยคอก
ที่ผลิตจำหน่ายให้สมาชิก ใช้รถพรวนดิน
ในการพรวนดินผสมปุ๋ยคอก และยกร่อง
ในช่วงนอกฤดูก็ผลิตเบญจมาศ
ในโรงเรือนเพื่อให้ดอกไม่มีคุณภาพ

เป้าหมายในการเพิ่มผลผลิต จาก 1,000 กิโลกรัมต่อไร่
เป็น 1,200 กิโลกรัมต่อไร่

ด้านการเพิ่มผลผลิต

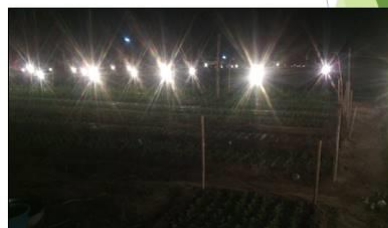
ผลิตทุกลขั้นตอนด้วยการดูแลใส่ใจ

มีการแต่งก้านดอก แต่งใบ และช่อดอก
ให้เหลือในปริมาณที่พอเหมาะ และผลิตต้นพันธุ์ที่มีคุณภาพ
เพื่อผลิตเบญจมาศปลอดโรคจำหน่าย

ด้านการเพิ่มผลผลิต

- ▶ นำนวัตกรรมมาปรับใช้
- ▶ ระบบ Smart farm (IoT)
- ▶ รถพรวนดินยกร่องขนาดเล็ก

ด้านมาตรฐาน การเพิ่มมูลค่า

เบญจมาศดอกเดี่ยว

เกรด	เส้นผ่าศูนย์กลางดอก(นิ้ว)	ความยาวก้าน (ซ.ม)	จำนวนดอก/ช่อ
A	4.5 นิ้วขึ้นไป	70 ซ.ม. ขึ้นไป	1 ดอก
B	3-4.5 นิ้ว	60-70 ซ.ม	1 ดอก

เบญจมาศดอกช่อ

เกรด	เส้นผ่าศูนย์กลางดอก(ซ.ม.)	ความยาวก้าน (ซ.ม)	จำนวนดอก/ช่อ
A	6 ซ.ม.	70 ซ.ม. ขึ้นไป	5 ดอก
B	ต่ำกว่า 6 ซ.ม.	60-70 ซ.ม	5 ดอกขึ้นไป

ผลผลิตเกรด A เฉลี่ย 80 %
เกรด B เฉลี่ย 20%

มาตรฐานของกลุ่มตามความต้องการของตลาด

ด้านมาตรฐาน การเพิ่มมูลค่า

ผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย

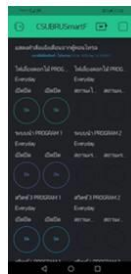

ด้านมาตรฐาน การเพิ่มมูลค่า

จัดพวงหรีด และดอกไม้ในงานพิธีต่าง ๆ

ภาควิชาที่เกี่ยวข้องและให้การสนับสนุน

ให้องค์ความรู้ด้านการนำระบบ Smart Farm มาปรับใช้ในการผลิตดอกบองมาศ และสนับสนุนอุปกรณ์การติดตั้ง โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (Depa) และมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี